

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V., Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Meghívók. — A háború és a halászat. *Landgraf János.* — Kisebb tavak lehalászása. *Rm.* — A völgyzárók halászati hasznosítása. (Folyt.) *Simonffy Gyula.* — Könyvismertetés. — Kérdések és feleletek. — Vegyesek. — Hirdetések.

Országos Halászati Egyesület.

Meghívó.

A háborús állapot folytán beállott helyzet megvitatása ügyében tisztelettel meghívom az Országos Halászati Egyesület minden érdekelt tagját a *f. évi október hó 9-én (pénteken) d. u. 5 órakor*, az Országos Halászati Felügyelőség hivatalos helyiségében (V., Ügynök-utca 19. sz., IV. e.) tartandó

értekezletre.

Az Országos Halászati Egyesület külön fogja kérni, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszter úr, Budapest székesfőváros és a Magyar Államvasutak igazgatósága az értekezletre képviselőiket küldjék ki.

Budapest, 1914. október 1.

Az elnökség.

Országos Halászati Egyesület.

Meghívó.

Az Országos Halászati Egyesület 1914. évi *október hó 9-én (pénteken) d. u. 6 órakor* az Országos Halászati Egyesület hivatalos helyiségében (V., Ügynök-utca 19. sz., IV. e.) tartandó

választmányi ülésére

az alapszabályok 10. §-a alapján t. Címet tisztelettel meghívom.

Budapest, 1914. október 1.

Báró Inkey Pál,
alelnök.

Tárgy:

1. A háborús állapot folytán beállott helyzetben szükséges teendők.

A háború és a halászat.

Írta: *Landgraf János.*

Már a mostan dúló véres világháború kezdete előtt érezhető volt a közgazdaságunkat sújtó tartós és nyomasztó pangás. Amióta pedig a háború a mozgósítás elrendelésével tényleg megkezdődött, a földművelés, ipar és kereskedelem, szóval a termelő munka, egyszerre megbénult, részint mert a hadbaszállott megszámlálhatatlan, tegyük hozzá erejének és munkabírásának teljében álló munkáskéz, bucsút mondott eddigi foglalkozásának, részint pedig, mert a kereset és a jövedelem apadása minden családot a legnagyobb mérvű takarékosagra kényszerít. A szünetelő munkát természetesen nagyban sínyli a halászat is, amennyiben a zászlók alatt szolgálók között szép számban vannak a halászok és a haltermelők, de meg azért is, mert a háború okozta takarékoság várhatólag a halfogyasztásra már csak azért is hatással lesz, mert a köztudat a halat inkább fényűzési, mint húspótló cikknek tekinti.

Bármily biztosan számíthatunk is arra, hogy hadseregünk és szövetségesünk döntő győzelme az erősen sújtott gazdasági életet felszabadítja mai benuhátról és meghozza az annyira óhajtott föllendülést, ezen biztató remény mellett sem szabad a jelenről megfeledkezni, még kevésbé szabad pedig azt elhanyagolni. Hiszen arról van szó, hogy természetes halaszvízeinknek fogyasztásra érett halanyagát, valamint szépen erősödő halgazdaságainknak szintén kész termését letakarítsuk és átadjuk rendeltetésének: a közfogyasztásnak, nemkülönben, hogy eme jelentékeny vízterületek gazdasági kihasználásának lehetőségét továbbra is biztosítsuk, sőt annak fejlesztése érdekében idejekorán céltudatosan intézkedjünk. Úgy gondolom, ez nemcsak közérdek, de azoknak az érdeke is, a kik értünk a monarchia határában emberfeletti erővel küzdenek, amennyiben hátra-

hagyottaik sorsa, sőt sok esetben a küzdők jövője is függ ettől. Hazafias és emberbaráti kötelességünk parancsolja tehát, hogy segítségére legyünk azoknak a halászoknak és haltermelőeknek, illetve ezek családjának, a kik munkásaiktól, avagy fenntartóiktól megfosztva, anyagi erő, avagy szakértelem hiányában tanácstalanul állanak s csüggedten nézik vagyonuk pusztulását. A dolgok higgadt mérlegelésével legtöbbször lehetséges lesz olyan kiutat találni, mely a tehetetlen csüggedőt tettekre serkeni s a nyert hasznos útmutatás alapján minél többet megmenthet abból, ami veszendőnek indult.

Jó és rossz konjunkturákat összevetve, minden egyes esetben keresnünk kell tehát azon eszközöket és módokat, amelyek az adott helyzetben a tanácsra és útmutatásra szorulóknak segítségére lehetnek s ha előtte ezeket feltárjuk, nemcsak neki tesszünk hasznos szolgálatot, de a haltermelés ügyének is, mert ennek a terjedése annál inkább várható, minél nagyobb sikereket mutatnak a meglevők.

Ezen cikk keretében csupán egy dologra kívánok rámutatni, mint olyan eszközre, mely a haltermelő javára bizonyos fokig okvetlenül kihasználható. Értem azt a körülményt, hogy a halaszgazdaság termékének letakarításánál az időpont megválasztása távolról sem játszik olyan szerepet, mint például a mező-, kert- vagy szőlőgazdaságnál. Így tudjuk, hogy a természetes vizek: folyók, patakok vagy tavak halállományánál, mi baj sem származik abból, ha a lehalasztást nem őszszel, hanem tavasszal végezzük, avagy ha azt részben fogatosítjuk, esetleg apránként hosszabb időre elosztva teljesítjük. Sőt, mert általános tapasztalás szerint, közvizeink halállománya nemesebb fajtákban inkább szegény, mint gazdag, az érett anyagnak részben vagy egészben való visszahagyása, a fiasítás révén a jövő évek hozamára még hasznos is lehet.

De ettől eltekintve, a kenyérért küzdő közhalászra nézve ebből az a haszon ígérkezik, hogy aratását nem kell elsietnie, mert egy teljes félév áll e célra rendelkezésére. Eme helyzetből kifolyólag nemcsak a piac követelményeivel számolhat, de a munkaerővel is. Így ha például a közvetlen szomszédos halászbérlők közül többen összeállnak és visszamaradt munkásaikból egy vagy több halászbokrot szerveznek és ezek által halászvizeiket közös számlára és közös haszonra halásztatják, mindezt megfelelő tervszerűséggel, semmi akadály sem lehetne annak, hogy a félévi fogási időszak tartama alatt annyi halat kifogjanak, amennyi a piacok ellátása érdekében kívánatos, illetve vállalkozásuk zavartalan menetének biztosításához szükséges.

Ugyanennek a körülménynek a mesterséges vizekben, tehát tógazdaságnál is hasznát vehetjük, de mindig csak abban az esetben, ha a megejtendő lehalasztásig, a szakszerű és helyes kezelés biztosítva van. A fennforgó rendkívüli viszonyok között azonban éppen a most érintett kezelés hiánya miatt kell veszteségektől tartani, a mely veszteségek elsősorban ugyan a termelőt, de összességükben az ország közgazdaságát is érintik azon okból, mert meglevő értékek pusztulását jelentik.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy a legtöbb halastó gondozójának távozása folytán azt veszítette el, a ki kellő gyakorlati és elméleti tudásnak birtokában, tettekkel és tanácssal szolgálta a haltermelést. Nagy kérdés, hogy a kiket vissza hagytak, azok között vannak-e olyanok, a kik ezen termelés technikájában némi jártassággal bírnak, s a távozottak helyett a tavakat a termés fenntartásával kapcsolatos cél biztosításával tudják gondozni. Az esetek túlnyomó többségénél bizony az ellen-

kezőre kell elkészülve lennünk, mert hát sokszorosan is tapasztalhatjuk, hogy érzékhiánya, vagy más okból, még a közvetlen érdekeltek sem igen tudják a halgazdaságok jelentőségét és hasznát értékelni. Főleg a most említett ad hoc haltermelők részéről számíthatunk olyan kérdésekre, amelyeknek az adott helyzet szerint nyújtandó, minél alaposabb magyarázattal úgy nekik, mint hazai haltermelésünk ügyének, hasznos szolgálatot tehetünk.

Csak mellékesen érintjük, mert magától értetődő, hogy ebben az irányban, úgy mind eddig, ezután is föltétlenül számíthat mindenki a földművelésügyi miniszter támogatására. Akár közvetlenül a minisztérium halászati ügyosztályához, akár pedig az Országos Halászati Felügyelőséghez (Budapest, V., Ugynök-utca 19. szám) intézendő levélbeli megkeresésre, bárki a legsürgősebben megkaphatja az általa kívánt felvilágosítást. Mivel pedig az említett szakhivatal a legtöbb tógazdaságot ismeri is, a hozzáfordulókat a viszonyok kellő mérlegelésével tájékoztathatja, sőt ha szükségesnek látja, még a helyszínére is kiszáll, hogy a körülmények és a döntő részletek számbavételével nyilatkozthasson.

De biztosra vehetjük azt is, hogy nevesebb haltermelőink is készséggel vállalkoznak hasonló értelemben segédkezet nyújtani a hozzájuk fordulóknak, amint ezt dicséretes és hazafias önzetlenséggel eddig is megtették mindenkivel szemben, akiket tudnivágyás vagy bizalom hozzájuk vezetett.

Aki tehát a haltermeléssel, szállítással vagy értékesítéssel kapcsolatos bármiféle kérdésben felvilágosításra szorul, ne mulassza el körülményeinek mentől részletesebb ismertetésével, a fentebb említettek közül valakihez fordulni, mert így ingyen juthat olyan megbízható útmutatáshoz, mely őt jelentékeny károsodástól megóvhatja. Egyéb közvetlen tanácsot nehéz adni, hiszen a felmerülhető kérdések az érdekek szerint, az azokra adandó feleletek pedig, a helyzeti viszonyokhoz mérten annyira elütők, hogy mindig csak ad hoc intézhetők. Legfeljebb eredeti kérdésünk kapcsán, annak a megvilágítására vállalkozhatunk, minő kapcsolatban áll a lehalasztás ideje a halastó termőerejének fenntartásával?

Tudvalevőleg a tógazda halastavának időnkénti lecsapolásával és szárazon való pihentetésével keittős célt követ. Először az ott tartott halakat akarja minél olcsóbban és biztosabban kifogni, másodsorban a tófenék termőerejének felújítására törekszik, ugyanarra, amit a mezőgazda a trágyázással, avagy az ugarolással érhet el. Mivel a nedves talaj porhanyításának a téli fagy az egyik legolcsóbb eszköze, s mert a lazulás folytán a talaj megtelik levegővel, s ezzel viszont az oxidáció meneke könnyítették: a tófenék ugarolását legjobb télen végezni; ez viszont a lehalasztás idejére nézve az őszt, nevezetesen október második, illetve november első felét teszi ajánlatossá.

Ezen évszakon túl a lehalasztás már egészen bizonytalan a várható fagyok miatt s aki halait addig el nem adja, az kénytelen tavát továbbra is felduzzasztottan tartani és az értékesítést, illetve lehalasztást tavaszra halasztani. De ez az elmondottnál fogva, egyértelmű az ugarolás előnyének mellőzésevel, tehát a jövő évi terméskilátások csökkentésével, mit szemelőtt tartva, bár az áttelelt árak jobban fizetik, mint az őszt, a termelő jó üzletet csak október második, ha az árkülönbözetben megtérül a várható hozamapadás is.

Különösen is kiemelendő még az, hogy telettésre nem minden tó alkalmas s így ha valaki arra van utalva, hogy abban a tóban telettesen, amelyikben a

halak nyáron át fejlődtek, minden egyes esetben különösen is mérlegelendő, vajjon a teleltetés lehetséges-e, avagy nem jár e tulságos kockázattal? Ha nem lehet, esetleg ha a kockázat nagy, mindig előnyösebb a halaknak ősszel való kihalászása és értékesítése, mint annak tavaszra leendő halasztása. Annál inkább kell ezt ajánlanunk, mert akkor mindenkinek módjában áll a tatarozást, a tavak karba helyezését, szóval minden az előkészítéssel kapcsolatos munkát kifogástalanul és a kellő időben végrehajtani.

Befejezésül legyen szabad annak a reménynek is kifejezést adni, hogy a ren kívüli idők dacára, termelők és kereskedők megértik egymást s kellő jóakarattal, egymást kölcsönösen támogatva, igyekeznek az ár kérdését dülőre vinni. A kockázatot mentől igazságosabban osztják meg, annál könnyebben boldogulnak, ami pedig azért fontos, mert egymásra való utaltságukból kifolyólag mindkét fél érdeke ez.

A haláratok illetőleg úgy vélem, inkább emelkedő, mint apadó irányzatra lehet számítanunk, különösen, ha Németország felé irányuló bevételünk fenntartható lesz. Itt ugyanis a háború a tengeri halászat úzését teljes téllenségre kárhóztatta, mi természetesen az édesvízi halak utáni keresletet nagyban fokozza. Mivel pedig Németország termelése eddig sem birta szükségletét fődözni és mert az adott politikai viszonyok között a jelen alkalommal eme szükséglet kielégítésében nem kell másokkal osztoznunk, nyilvánvaló, hogy saját szükségletünk kielégítésén felül az övékével is számolnunk kell. Iga ugyan, hogy az Ausztria-Magyarország szükséglete ezáltal várhatólag kisebb lesz, mint volt eddig, a háború okozta takarékosági kényszer miatt, de ezt az apadást föltétlenül fölőzi a nagyobbodó német kereslet s így ha nem lesznek szállítási nehézségek sem, szilárd és jó árakra lehet reményünk.

Kisebb tavak lehalászása.

Itt az ősz, küszöbön állanak a pontyos halastavak lehalászásai; készülni kell hát hozzá.

Nagyobb tógazdaságok be is vannak rendezkedve annak rendje és módja szerint nagyobb üzemüknek megfelelően; azoknál fennakadás nem igen lesz.

Más azonban a helyzet azoknál a kisebb, különálló, csupán csak halhízlalásra szolgáló tavaknál, a melyeket más gazdasági foglalkozás keretében inkább csak úgy mellékfoglalkozásul létesítettek — lehető kevés erővel s kevés költséggel!

Hazánkban már nagyon sok az ilyen kisebb, egy-két holdnyitól kezdve fel 30—40 holdig terjedő tó, a melyet tavasszal máshol nevelt ivadékkal népesítenek be, hogy azt ősszel, mint piacra való anyagot halászzsák ki.

A dolog a kihalászásig igazán nagyon egyszerű. A fő, hogy a tóba kellő mennyiségű — a kellenél sem több, sem kevesebb — s kellő *minőségű* anyag jusson. Azt aztán, ha etetéssel nincs módunkban vesződni, csak éppen meg kell őrizni, hogy ki ne szabaduljon vagy ki ne „szabadítsák“ a tóból.

Az azonban már családik, a ki azt hiszi, hogy a haltermés összeszedése s értékesítése is ilyen egyszerű dolog. Ez a munka igen sokszor készületlenül találja a kisebb tavak gazdáit, azért talán nem lesz felesleges, ha egy-két sorban tájékoztatjuk a teendőkről az érdeklődőket.

Hogy a halastavak termését miért szoktuk éppen őszkor begyűjteni, annak sok oka van.

Az első az, hogy az a hal, a melyről itt szó van, a ponty, a hidegebb idő beálltával, mikor a víz már 7—8° C-ra hül le, egyáltalán nem táplálkozik, tehát nem is gyarapodik. Nem volna tehát értelme, hogy továbbra is a tóban tartsuk. A tónak meg nagyon jól esik, ha néha-néha kiürítjük. Kifogván belőle a halat, természetesen semmi akadályja sincs, hogy szárazon álljon addig, a míg ismét hal kerül belé! Erre pedig ismét csak a melegebb időben, tavasszal gondolhatunk. Mert a téli pihenő után akkor kezd a ponty ismét táplálkozni, tehát nőni.

Télen át aztán a szárazon álló tó feneke felújul. A levegő, napfény, stb. felfrissíti; feltárja a talajában lévő további termőerőt. A mikor aztán ismét víz jut beléje, akkor megint bőven termi a hal táplálékául szolgáló alsóbb rendű növényeket és állatokat; a halak tehát ismét jól élhetnek benne. Aztán meg az ilyen rendszeres szárazontartással elejét vesszük a víz elposványosodásának is; a halak tehát jó ízűek maradnak.

Az őszkor lehalászott halakat könnyű aztán a hűvös időben, akár egész télen, tavaszig is eltartani aránylag nagyon kis medenczében, *haltartókban*; van tehát bőven idő s alkalom is megfelelő áron való értékesítésükre. A mi éghajlatunk alatt október vége, november eleje az az idő, a mikor itt az ideje a lehalászásnak. A levegő s víz eléggé lehült már, a halak tehát nem szenvednek munkaközben. Viszont olyan erősebb fagyoktól sem igen kell még ilyenkor tartani, a melyek a munkát megakasztanák.

Ha már most a napot, a melyen a tavat le akarjuk halászni, jó előre megállapítottuk, azon kell igyekeznünk, hogy akkorára a tó vizét jól lepasszszuk. Teljesen kiüríteni nem lehet a tavat, a míg hal van benne, mert a szárazon maradt halat nem igen tudnánk hirtelen elevenen összeszedni s nagy része elpusztulna. Hanem csak azon kell igyekeznünk, hogy a tó legnagyobb részéből lehúzdójék a víz s csak a lecsapoló zsilip előtti mélyedés — a halágy — fölött s az odavezető árkokban maradjon annyi, amennyiben a halak meghúzódhatnak. Mentől hűvösebb az idő, annál kevesebb víz elég nekik; ha kissé melegebbre fordul, akkor több vizet hagyunk bent.

A víz lebocsátásának lassan, fokozatosan kell történnie, hogy a halak a tószélről, a növényzet közül, idejében kivergődhessenek s a zsilip előtti halágyba gyűljenek. Azért a víz leeresztéséhez, a tó nagyságához, képest egy-két héttel előbb hozzá kell fogni különösen, ha még időközi esőkre is számíthatunk, a melyek újra s újra töltik a tavat. Mindenekelőtt a lecsapoló zsilip környékét, az egész halágyra kiterjedőleg, kell teljesen megtisztítani s szabaddá tenni az esetleg odagyült gázról vagy felburjánzott növényzettől; aztán meg kell jól vizsgálni a zsilip előtti halrácsot, hogy jó karban van-e, nehogy a lefolyó vízzel a halak is elmenjenek. Végül a vízlevezető árkot kell kitisztogatni. Ha minden rendben van, akkor aztán felvesszük a lecsapoló barátságzilip záródeszkái közül a legfelsőt s megfigyeljük mennyi idő alatt apad le a tó felszíne a következő deszka felső éléig? Ahhoz képest körülbelül megállapíthatjuk, milyen időközökben kell egy-egy deszka eltávolítani, hogy a kitűzött napra a tó a kívánt mértékig leapadjon, nem szabad azonban elfeledkeznünk arról, hogy később egy-egy deszkamagasságnak megfelelő apadás mindig rövidebb s rövidebb ideig fog tartani, mert a vízfelület mindig jobban s jobban összeszorul.

Ha a tavon pávak folyik keresztül, akkor azt jó elterelni más irányba, hogy a tó kiürítése gyorsabban

menjen végbe. Gondoskodni kell azonban arról is, hogy szükség esetén friss vizet mégis bocsáthassunk a tóba; ha pl. hirtelen felmelegednék az idő.

Mikor aztán már egészen kicsi lett a víz, akkor bizony jó éjjel is őriztetni, mert a kis vízből könnyű a halat kifogni.

A lehalászás napjára aztán elő kell készíteni a lehalászáshoz szükséges szerszámokat.

Ezek a következők:

1. *Kerítőháló*, a melynek hossza a tó, illetőleg a halágy nagyságához alkalmazkodik. Olyan kisebb tavaknál, mint a minőkről itt szó van, 15—20 méter hosszú meg fog felelni. Léhése erős, háromsodrású; a szemek szűkek, csak 12—16 milliméter bőségűek, hogy a hal meg ne akadjon benne.

Az alinon megfelelő súlyok, ólomkarikák vannak, hogy jól a fenékre szoruljon. Ha a tó fenéke nagyon iszapos, akkor meg jó szalmacsutakokat kötni az alinra, hogy ne vágódjék nagyon a sárba. A felint sok *para* tartsa a vízen.

A háló két vége síma rúdra az apacsokhoz van erősítve. Az apacsokon kissé össze van húzva a léhész, hogy a háló a közepe felé öblös, zsákszerű legyen. A léhész szélessége, a háló mélysége, legfeljebb 2 m., hiszen sekély vízben dolgozunk vele. A két apacshoz kereszt-kötéllal kétoldalt hosszabb húzóköteleket erősítünk.

2. *Halmerítőszák* 2—3 drb; ezek nyeles fa- vagy vaskarikára kötött egész szűkszemű, erős hálózacsók s a halaknak a kerítőhálóból való kiszédésére valók.

Úgy a hálót, mint a szákokat ahhoz értő halászokkal kell elkészíttetni, vagy hálókereskedőnél beszerezni. A háló folyóméterje felszerelve körülbelül 5—6 koronába kerül.

3. *Halászcsonak*. Ezt amúgy is jó, ha tartunk a tavon. A csonak egyszerű szerkezetű lehet, deszkából való, hossza 5 m., szélessége mintegy 1·50 m., vágott orrú, mélysége 1 deszkaszélességnyi. Két keresztbe állított deszka pótolja a bókonyt s a csonak belsejét 3 rekesztékre osztja. A csonak a háló kivetéséhez, igazgatásához kell.

Egy ilyen csonak körülbelül 70 koronából kikerül.

4. *Halsaroglya* 2 drb; a halaknak a mérlegelő helyhez való szállítására való szerszám, a melyet könnyű elkészíteni. A két saroglyarúd két keresztlécze közötti négyszögbe erős ponyvaszövetet akasztunk úgy, hogy teknőszerűen lelógjon s a saroglyának négy lábat készítsünk, hogy a ponyvateknő öble a földet ne érje.

A halsaroglyát esetleg pótolhatjuk fűzfavesszőből font füles kosarakkal, a melyeket a füleken átdugott rudaknál fogva hordanak.

5. *Fenyőkád* 2—3 darab, egy-egy körülbelül 6—7 hektoliter, de egy méternél nem magasabbak. E kádak arra valók, hogy a hálóból kikerült iszapos, sáros hal azokban leöblítődjék.

Hektoliterenként az ilyen kád körülbelül 4 koronába kerül.

6. *Veder* 2—3 drb, vízmerítésre.

Ha esetleg kis kéziszivattyú állhat rendelkezésre, az nagyon jó szolgálatot tehet.

7. *Mázsálómérleg* a halak súlyának a megállapítására. E célra természetesen megfelelőnek nagyobb súlyok mérése használni szokott tizedes mérlegek is.

8. *Hosszúszárú vízhatlan halászciszma* 3 pár. Az emberek egy részének a háló húzásánál és igazgatásánál feltétlenül vízben kell állania; a hideg időben ezt az állást másképpen, mint megfelelő csizmában, nem bírják.

Gondoskodni kell végül, hogy ásó, kapa, vasgereblye

legyen kéznél a lecsapoló zsilip környékének, a halrácsnak tisztántartására, vagy ha a háló valamiben elakad stb.

Egyébként pedig igen ajánlatos, hogy a tó gazdája előzőleg nézzen szét valamely más működő s felszerelt tógazdaságban.

A munkához lehetőleg korán reggel fogjunk hozzá, hogy mire az idő kimelegszik a dolog zömével elkészüljünk.

A háló kezeléséhez jó egy-két, a halászáshoz értő, emberről gondoskodni s azok mellé még 4—6 napszámot fogadni; körülbelül 10 emberrel akadálytalanul folyhat a munka.

A halat a mázsálóhelyhez rendszerint a töltésen át kell vinni; csináljunk azért a hálókkihúzóhelytől jó feljárt, esetleg deszkadobogót, hogy a halhordó emberek el ne csúszszanak.

A mázsáló mellett állítjuk fel a kádakat oly helyen, a hol friss vizet könnyen kaphatunk, tehát legjobb a tápláló vízfolyás mentén. A kádakat aztán megtöltjük tiszta friss vízzel, de nem a tóhoz lefolyó zavaros vízzel! Most aztán megkezdődhet a halászat. A hálót kivetésre szépen rendbe rakva a csonakba veszik s a halágy felső végén kezdik a vízbe vetni. Az egyik végén lévő húzókötélt belekapaszkodik 2—3 ember, a csonak aztán tovább halad s a halágyat körülkerítve eresztik be hálót; a végére érve a másik húzókötelet is megfogja 2—3 ember. A csonakban ülők ügyelnek arra, hogy a hálóalina jól feküdjék a fenéken; a hálókkihúzó emberek már most vontatják a hálót a lecsapoló zsilip felé, ott aztán alkalmas helyen összekanyarítják a két végét. A csonakban ülő két ember, rendszerint a halászok, ekkor már kiszálnak s a háló kihúzását intézik, mindig ügyelve, hogy az alina fenéken maradjon.

A hálóba került hal már most ott van a partszálon s megkezdődhet a halak kiszákolása a halsaroglyákba. Azok, a kik eddig a hálót húzták, most a megtelt halsaroglyát viszik a kádakhoz, a hová a halakat bedöntik.

A mikor már a kádakban elegendő hal van, kezdődik a mázsálás. A halakat a kádakból, a hol leöblítődtek a sártól, iszaptól, szintén szákokkal szedik ki s fűzfakosarakba *számolják* be. Mindég ugyanannyit olvasznak be egyszerre s azt mérik le. Így igen könnyű az ellenőrzés s az átlagsúly megállapítása is.

A megszámlált s megmért halakat azután viszik a *téli tartómedenczékbe*, a melyekről lesz még alkalmunk szintén bővebben szólni. Ott maradnak addig, a míg az értékesítésükre kerül a sor.

Ha a kádakból kifogyott a hal, ismét tanyát vetnek s újra kezdődik a dolog. Közbe, a mint a tóból fogy a hal, a vizet is folyton bocsátják le, úgy hogy az lassanként teljesen lepad. Akkorára már aztán minden halnak ki is kell a tóból kerülnie.

Miután egy ilyen kisebbfajta magányos tóban rendszerint csak egyfajta, egynagyságú hal van, a halak szétválogatására s osztályozására nincs szükség. Azért elegendő is leöblögetésükre 2—3 kád. Egyet tartaléknak számíthatunk, vagy hogy az esetleg mégis betévedt vadhalat abba helyezzük külön.

A kádakban időközönként természetesen fel kell a vizet frissíteni. Ha sok a hal bennük s esetleg pipálnak, akkor a vedreikkel magasról öntsük be a friss vizet, hogy levegőt keverjünk a vízbe.

A tó vizének teljes lefutása után jó még az árkokat, mélyedéseket átböngésztetni, nem maradt-e el valahol hal? A mélyedések vizét különben azonnal vezetessük le barázdákkal a lecsapoló árkokba.

Mikor aztán később a tó fenéke kissé megszikkadt,

hozzuk rendbe az árkokat mind, tisztítsuk ki az esetleg feliszapolódott helyeket, írtsuk ki a felburjánzott növényzetet, gazt.

Nagyon ajánlato, hogy a posványosabbnak látszó helyeken mészkeport hintsünk el. Azzal lekötve a talajban levő savakat, nagyban növeljük a tó halhúshozamát.

Ha az így kitakarított, rendbehozott tófenék még jól ki is fagy télen, akkor bizvást jó hozamot remélhetünk attól a legközelebbi üzemi évben. *Rm.*

A völgyzárók halászati hasznosítása.

Ismerteti: **Simonffy Gyula.**

(Folytatás.)

A mi a ragadozó halakat illeti, értékes salmonidás völgyzáróba az alsóbb szintájak ragadozó halait, a milyenek a csuka és a csapósüggér, betelepíteni nem szabad. Különösen áll ez az utóbbira és pedig azért, mert hamarosan uralomra jut s teljesen elúzi a pisztrángot.

Németországban egyes tógazdák ezen ragadozó halak betelepítését akkor látták szükségesnek, a midőn valamely tóban a pisztráng-élek számának megapadása után, az értéktelen fehérhalak elszaporodtak. A betelepítés eredménye az volt, hogy a ragadozók nemcsak a fehérhalak, hanem a pisztráng ivadékát is kipusztították. Az egyidejűleg betelepített ponty és czompó elég jól fejlődött ugyan, de tovább tenyészteni nem tudták őket. Jegyezzük meg azonban, hogy itt mindig rendszeresen, illetve évenként le nem csapolható völgyzárókról s tavakról van szó, a hol tehát a birtokos quasi tehetetlen a túlszaporodó ragadozó halakkal szemben. Altalában véve, a mely pisztrángos völgyzáróba az említett ragadozó halak betolakodnak, az mindjárt veszít értékéből; ilyen körülmények között a vizet alaposan meg kell halászni és a süggér-ikrát, a mit ívás idején könnyűszerrel lehet gyűjteni*), tűzzel-vassal pusztítani kell. Nem számíthatunk ily vizekben a pontyfélék természetes tovább tenyészésére sem s így a halasvíz termőerejét kihasználható, nem marad más hátra, mint kétnyaras, lehetőleg erősen fejlett pontytyal — a melynek a ragadozók már nem árthatnak — népesíteni az illető halasvizet.

A völgyzárók halainak ellenségei és betegségei. A megfigyelés alatt álló völgyzárókban a halak jelentékeny ellenségeként lépett fel a szürkegém (*Arder cinerea* L.) igen „gyanusnak“ találták az erdei baglyot is, a mely ívás idején előszeretettel repkedett a pontyok ívóhelye körül.***) Gombabetegségek s paraziták igen ritka esetben léptek fel és csak szórványosan.

A völgyzárók halászata és annak eredményei. A völgyzárók halászati üzeme és gazdasági viszonyai igen változatos képet nyújtanak. Az üzem — a hol ezidő szerint egyáltalán rendszeres üzemről lehet szó — kiterjed hol az egész vízhálózatra, hol csupán a völgyzáró mederterületére, tehát a gátudvarra. A népesítés is hasonlóan történik. Az értékesítés bérletben, házikezelésben, a halászat sportszerűen horoggal, vagy különböző nemű hálóval (húzóháló, tükörháló) és varsával történik.

A 210. lapon közölt táblázatból kiolvashatók a westfáliai völgyzárók halászatának fontosabb adatai. Ezen

*) Miután ikráját a növényzetre és gyökérrostokra csoportosan rakja le, sok helyen csalogató rostokat is alkalmaznak.

**) Megjegyzendő, hogy a ruczafélék, vöcskők, buvárok stb., a sikkó kígyó szintén ellenségei a halaknak, nem is szólva a rovar-ellenségekről.

táblázat 3-ik rovatában előforduló egyszeri kiadások között fordulnak elő a völgyzárók létesítése alkalmával épített halászati berendezések, minők a meder különböző helyén épített töltések, zárórácsok, illetve sodronyfonatok, költőházak, ivadéknevelő tavak, a hálók költségei stb., az évről-évre előforduló kiadások között, a karbantartási költségek, a gátöv és napszámosmunkák költségei stb. természetesen mindenütt más és más arányban. Az adatok csak megközelítő pontosságúak, mert a rendszeres feljegyzések helyenként hiányoztak, illetve megbízható adatok gyűjtését a körülmények (bérlet stb.) kizárták.

Ha ezen kimutatásból a Fülbaka-völgyzáró kedvező jövedelmezőségi adatait kikapcsolják — mint a melynek halászati hasznélvezeteért az egyik halászati társaság igen magas bért fizet — akkor a többi völgyzáróra nézve megállapíthatjuk, hogy évente és hektáronként 2-2—16 kg. halat, értékben pedig 9—30 márka jövedelmet hoztak. *Thienemann* azt állítja, hogy ez igen kevés még akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy a völgyzárók rendszeres halászati üzeméről tulajdonképpen csak 10 éve lehet szó. Hasonlóképpen az eredmények a többi németországi völgyzáróknál is. Így pl. a remscheidinál 1904—1906. közt 15 kg. = 45 M., 1907—1909. közt 9 kg. = 30 M., a solingeninél 5 kg. = 13—15 M.)*

A Harz-hegységben fekvő kisebb völgyzárók közül:

47 évenként és hektáronként	0.5—55 kg.
18 " " "	0.5—5 "
6 " " "	6—10 "
6 " " "	12—23 "
1 " " "	—55 "

halat adott.

A 15 kg. évenkénti és hektáronkénti produkció tehát a többi nem westfáliai völgyzáróknál is már aránylag szép eredménynek mondható.

A völgyzárók és természetes tavak halhúshozamának összehasonlítása előtt meg kell jegyezni, hogy az utóbbiakra nézve kevés feljegyzés áll rendelkezésre. Brandenburg és Pomeránia egyes tavaikból évenként és hektáronként 30 kg. halat is kihalásznak. A halászati irodalom egységesen 40 kg. átlagra becsüli a tavak hozamát. Schiemenz még ezt is kevésnek tartja, véleménye szerint a legmagasabb hozadékot 50—60 kg.-ra kell becsülni.

Walter e tavakat a következőképp osztályozza:

I. Igen jó tavak, évenként és hektáronként hozamuk	45 kg.
II. Jó " " " "	30—45 "
III. Közepes " " " "	15—30 "
IV. Gyenge " " " "	—15 kg-ig.

A kedvezőbb átlag kisebb tavakra, békés természetű halfajokban (ponty) s tápanyagban gazdagabb vizekre vonatkozik, úgy hogy a 45 kg.-os átlagot ilyen tavaknál már igen magasnak lehet minősíteni.

Ugyancsak Walter a kevésbé jó talajú völgyzárók hozamát 10—20 kg.-ra becsüli s azt állítja, hogy a 20—40 kg. átlagot — leszámítva a kezdő éveket — bajosan adják meg még a kedvezőbb viszonyok között létesült völgyzárók is.

A völgyzárók tehát eddig halászatilag rossz eredményt szolgáltatottak s így közelről érdekel bennünket az a kérdés, hogy mi ennek az oka?

Ha a völgyzáró csekély halhústermésének okait kutatjuk, önkéntelenül is arra gondolunk, hogy talán a völgyzáró vizében nincs annyi táplálék, mint a mennyi

*) Ez utóbbi 2 völgyzárót magam is megtekintettem.

A völgyzáró	Terjedelme határookban	A halászatra fordított kiadás		A népesítés			A lehalászás			Év- és ha.-kénti átlagos hozam		Jegyzet
		egyszeri	évről-évre	ideje	halfaja	darab száma	ideje	súly	értéke	súly	érték	
		márka						kg.	márka	kg.	márka	
Fülbecke	7·85	4750	750	1893—1909.	Sebes pisztráng * Szivárv. pisztráng Pataki saibling Ponty és czompó ** Angolna Rák	168,700 21,680 10,000 3,340 1,000 300	1898—1901.	1510	—	128*** 50	125	Bérbe volt adva. — * Közte 700 drb egynyaras ivadék, a többi zsenge. — ** 400 drb anyahal. — *** 1898. évi átlag. Az 1909—1901. évi = 50 kg. Megközelítő adatok.
Heilenbecke	8·6	400	30—50	1897—1909.	Sebes pisztráng Szivárv. pisztráng Tavi pisztráng Ponty, czompó, aranyorfa Rák	33,170 * 6,000 10,000 1,100 500	1901—1909.	874	1960	11	26	* Közte 3470 egynyaras ivadék. A népesítési anyag értéke 1351. M.
Inbach	11·3	800	150	1906—1909.	Sebes pisztráng Szivárv. pisztráng Pataki saibling	3,800 10,000 * 2,500	1906—1909.	711	250	16	30	Bérbe volt adva. — * 5000 darab zsenge ivadék, a többi egynyaras. A népesítési anyag értéke 1330 M.
Verse	17·5	981	50—60	1904—1910.	Sebes pisztráng Szivárv. pisztráng Saibling Semling Ponty Czompó	105,000 * 22,500 * 1,000 10,000 3,000 950 **	1904—1909.	578	2342·62	5·5	22	* Ezekből 1500, illetve 2500 drb egynyaras. — ** Kétnyaras. A behelyezett anyag értéke 875 M.
Hasper	18·3	200	—	1904—1909.	Sebes pisztráng Szivárv. pisztráng Saibling Czompó	2,630 1,400 200 300	1907—1910.	300—400	2960	—	40	Az értékesítés házilag sportbárczák kiadásával történt. Becslés szerint évente 75—100 kg. halat fogtak ki. A népesítési anyag egy- és többnyaras volt, értéke 980 M.
Glör	21·0	2392	866	1904—1909.	Sebes pisztráng Szivárv. pisztráng Aranyorfa Rák	19,250 * 26,250 * 500 500	1906—1909.	863	2885	10	29	Bérbe volt adva évi 600 M-ért. — * 15,000, illetve 20,000 drb zsenge, a többi egynyaras. A népesítés értéke 2368 M.
Öster	24·1	—	—	1907.	Pisztráng	25,000	1908. 1909.	—	100 380	—	16	A népesítés egynyaras ivadékkal történt. A hasznosítás sportbárczák kiadásával. A halak súlyára nézve megbízható feljegyzés nem volt.
Henne	76·3	300	—	1908—1910.	Sebes pisztráng Szivárv. pisztráng Saibling	8,000 1,000 1,000	1907—1910.	—	—	10	17	A népesítés egynyaras ivadékkal történt. A lehalászás sportszerűleg, vasszással és hálókkel történt. A tápláló patakok pisztráng és pérhal állománya bőséges.
Ennepe	94·0	2996	504	1905—1910.	Sebes pisztráng Szivárv. pisztráng Saibling Angolna Ponty	257,500 * 126,000 * 146,500 * 10,000 3,000	1907—1909.	625	1628	2·2	9	* Ezekből 5000, 6500, 1000 egynyaras. A népesítési anyag értéke, a saját termelésűt nem számítva, 2880 márka. A kifogott hal piaci áron adatott el.

nagyobb számú hal táplálására elég volna. Kétségtelen, hogy általánosságban a természetes tavak haltáplálásában (apró állatvilág) gazdagabbak, mint a völgyzárók, mert a mint már említettük, a völgyzáróknál hiányzik az a bizonyos partpad (litorál zóna) kiképződés, a mely a növény- és még inkább az állatvilág tömeges szaporodásának helyéül szolgál. (Folyt. köv.)

IRODALOM.

Jahrbuch der Deutschen Binnenfischerei für das Jahr 1912. Berlin 1914.

Sok nehézség leküzdése után megjelent a német halászati egyesületnek első évkönyve, mely vaskos kötetben (212 oldal) ismerteti a német halászati egyesületnek s a hozzája csatlakozó kisebb egyesületeknek, valamint ezek fiókegyeleteiknek 1912-ik évi működését.

Rövid előszó után az első fejezetben megismerhetjük a német halászati egyesület különböző (hétféle) választmányainak, igazgatási tanácsának, a német halászati tanácsnak, valamint a XX-ik német halászati közgyűlésnek a működését; ugyancsak ezen fejezet számol be az üzletállásról s az egyesület kiadványairól.

A következő fejezet az igazgatási tanácsnak, a hétféle választmányának, a halászati tanácsnak, az elnökségnek s a csatlakozott egyesületek kiküldötteinek névsorát közli, majd a német halászati egyesület vagyoni állapotának ismertetésére tér át.

Egy hosszabb fejezet a német halászati egyesülethez csatlakozott 24 egyesületnek s ezek fiókegyeleteinek működéséről, tisztikaráról, vagyoni állapotáról s tagszámáról (tagok száma 16,272) ad felvilágosítást.

A lazaczhalászattal s a lazaczivadékkihelyezéssel külön fejezet foglalkozik, melyhez hosszú kimutatás van csatolva az egyes német folyókban történt ivadékkihelyezésről s lazacfogásokról, mely utóbbi az 1911. évről képest nagy (30%) csökkenést mutat; egyúttal a tengeri pisztrángokra s ivadék kihelyezésének s fogásának statisztikáját is közli.

Ezután az 1911. és 1912-ik évben kihelyezett angolnavadékkal való népesítés adatai következnek. Érdekes fejezet foglalkozik az északamerikai vad szírványos pisztráng behozott ikráival történt kísérletekkel.

A Bodensee halászatának szintén külön fejezet van szentelve, a melyhez csatolt statisztikai kimutatások a halállomány emelkedéséről tanúskodnak.

A következő fejezet, mely a németországi édesvízi halak kivételéről s behozataláról szól, ránk nézve annyiban bír fontossággal, hogy — amint a közölt statisztikai adatokból kitűnik — Ausztria-Magyarországból az élő ponty behozatala emelkedett, ugyancsak erősen emelkedett (50%-kal) a monarchiából való rákbehozatal is.

Ezután a német édesvízi halászat termelésének megbecsülése következik s annak értékét közelítőleg 125—130 millió márkára számítja. Majd áttér a berlini édesvízi halkereskedelemre s kimutatást közöl az egész évi halakról.

A következő kisebb-nagyobb fejezetek a különböző halászati törvényeket, kísérleti állomásokat, édesvízi halászati hatóságokat, németnyelvű halászati folyóiratokat és az egyesület, valamint fiókegyeleteinek kiadásában megjelent munkákat sorolják fel.

Végül befejezésül az utolsó fejezet dr. Dröschernak a német hivatásos halászok nagyon terjedelmes (74 oldal) statisztikáját hozza.

A mint látható, az évkönyv halászat szempontjából igen értékes adatok gyűjteménye, melyekből a német halászati egyesület teljes működéséről, intézményeiről áttekintő képet nyerhetünk. Az első megjelenéssel járó gyakorlatlanságnak róható fel, hogy egyes fontosabb dolgokat aránylag rövid fejezetekben tárgyal (pl. az egyes választmányok munkáját, kísérleti állomások munkáját), míg más a halászati egyesület működése szempontjából kevésbé fontos dolgoknak igen nagy helyet szentel (pl. a Dröschér-féle statisztika).

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

25. Ha egy tulajdonosnak 100 kat. holdnál nagyobb birtokát a folyó közepén szeli át s így mindkét part az ő tulajdona, kit illet a folyó ezen szakaszán a halászati jog? *O—i társulat.*

Feleletek.

25. Ha a vízfolyás a birtokot keresztül szeli, akkor tekintet nélkül a birtok nagyságára, azon a szakaszon, a melyen a folyó mindkét partja birtokon belül esik, a halászat mint parti birtokost, illetőleg medertulajdonost, a folyó egész szélességében a földbirtok tulajdonosát illeti (1888. XIX. t.-cz. 1. §.). Ha valamelyik parton még tovább is terjed a birtok, de a szemben levő part másé volna, akkor e szakaszon a halászat joga csak a folyó közepéig tartozik a partbirtokhoz. Ez alól a törvényes rendelkezés alól csak abban az esetben lehet kivétel, ha a törvény hatályba lépésekor valaki olyan gyakorolta a szóbanforgó vízterületen a halászati jogot, a kinek a meder, illetőleg a parti birtok nem volt tulajdona s ha ebbeli jogosultságát a törvény hatályba lépte (1899. május 1.) után egy éven belül az alspánnál bejelentette s az részére igazoltatott (1888. XIX. t.-cz. 3—6. §§ ai).

VEGYFESK.

Svájczai halászati kiállítás. Nagyobb szabású halászati kiállítást mutattak be ez idén a svájcziaiak a *Bernben*, f. évi májusban megnyitott országos kiállításuk keretében.

A kiállítás gazdag, hiszen a hivatalos katalógus 90 kiállítót jelez. Két fő részre oszlik: az új n. száraz részre és az élőhalakat bemutató akváriumokat tartalmazó részre.

Ez az utóbbi maga is igen nagyméretű, mert 102 db akváriumban a kiállítás egész tartama alatt, tehát májustól—októberig tervezték az élőhalak bemutatását. A háborús állapot azonban még e semleges országban is sok mindent megakadályozott; így például az ottan is elrendelt mozgósítás és hadiállapot már augusztus óta nem engedi meg az akváriumok állományának felfrissítését.

Nagyon dicsérőleg frnak a kiállításon látható praeparátumokról, sporteszközökről, de különösen az egyesületek tevékenységét feltűntető adatokról (térképek, statisztikai táblázatok stb.).

A kiállítással kapcsolatban egy költőház, egy-egy haltartó medence is látható.

A kiállítás látogatottsága az európai háború kitörése után természetesen igen nagy mértékben csökkent.

Sirályok haszna. A halastavaink mentén sokszor nagy tömegben található sirályok igen hasznosak némely rovar pusztításával. Így pl. azon a vidéken, a hol tanyáznak, nincs mit félni a cserebogaraktól. A rajzó cserebogarak kedvenc csemegéi a sirályoknak s az ő körzetükben dús lombúak maradnak a fák.

A Zuydersee teljes lecsapolásáról beszélnek komolyan Hollandiában. Ezen a híres tengerparti vizen most körülbelül 3000 halász él s a halászat évi jövedelme 2 millió holland forintba becsülhető (1 holland forint kerekben 2 korona). Ezek a halászok most tiltakoznak a tervezett lecsapolás ellen. Csakhogy a 3000 négyzetkilométer terület kiszáritása után mezőgazdasági műveléssel 70 millió forintba számítanak és 250.000 ember foglalkoztathatására. A halászok tiltakozásának eredménye tehát aligha lesz, legfeljebb kártalanítják őket.

Friss rák. A rák tudvalevőleg csak elevenen kerül a piacra; csak úgy élvezhető, ha közvetlen a megfőzés előtt még élt, mert a már előbb megdöglött azonnal megromlik. Vendéglőkben persze az előzményeket nem igen ismerheti az ember, hanem mégis könnyen s biztosan megállapítható, friss rákot kaptunk-e? Ha a rák friss, tehát a főzés előtt eleven volt, akkor megfőzve, farka mereven legörbül az úszó lábai alá, ha pedig már döglött volt, akkor a rákot kezükben tartva, petyhüdtlen lelóg.

Budapesti halpiacz. A halfogyasztásnak az utóbbi piaczi jelentésben vázolt sivar helyzete nem változott. Sőt a multban tapasztalt élénk forgalmat, a mit az izraelita újév szokott teremteni a halfogyasztásban, ez idén alig vettük észre. Míg előbbi években ezen ünnepek a keresztény husvétii forgalmat is meghaladó élénkséget idéztek elő a halpiaczon, addig ez évben a normális pénteki nap fogyasztását is alig érte el.

Vasutaink az élelmiszereket, így a halat is felveszik ugyan, de a számtalan akadály folytán, a mik a rendes forgalom elé göröd ünek, azok rendes időben való kézbesítését nem szavatolják: így aztán a feladott árú sok esetben napokat késnek és a hal, könnyű romlandósága folytán, többnyire élvezhetetlen állapotban érkezik hozzánk. Ennek következtében, hogy halászaink magukat ilyen károsodásoknak ki ne tegyék, inkább lemondanak a budapesti piacra való szállításokról és a fogott halakon a fogási helyeken, úgy a mint lehet, azaz igen olcsón adnak túl.

Így a folyamok menti városok és községekben a halfogyasztás igen emelkedett, mert lakosaik 60—80 filléres árakon szerzik be sok esetben az értékes süllőt és kecsegét is.

Mindennek ellenére, minthogy a fővárosban most rendes halfogyasztásról beszélni sem lehet, a kevés, de jó állapotban érkező hal nemcsak fedezi a szükségletet, de jóval túl is haladja, úgy hogy kereskedőink kénytelenek, különösen süllőben, a fölösleget jobb időkre fagyasztóba rakni. Ezek a fagyasztóba helyezett süllők azonban jobbára közép- és aprónagyságú minőségűből valók; ezek pedig nem fogják tudni a teljesen hiányzó nehéz orosz süllőt pótolni. Ez a fajta hal, vagyis a nagy fogas néven szólított ilyen minőség

ugyanis minden családi ünnep divathala; télen tehát ebből majd nagy hiány fog mutatkozni.

Amint alábbi árjegyzésünkből látható, egyes halfajok teljesen hiányzanak, mások ismét magas áron vannak jegyezve. Ennek az oka, hogy e fajokat eddig nagyrészt a külföld és az Alduna szállította, a honnan a hozatalok most teljesen elmaradnak. Ellenben ez időben szokatlan olcsó jegyzése van a közfogyasztásban szereplő halfajtáknak.

Mit mondhatunk a jövőről? Csak annyit: zúgolódás nélkül bízzunk és reméljünk!

A budapesti piac halárai nagyban:

Viza és tok	— — — — —	kor-ig
Kecsege nagyság szerint	2.40—2.60	"
Süllő nagy	3.20—3.80	"
Süllő közép	1.60—2.—	"
" apró	1.20—1.40	"
Élő ponty nagy	2.——2.40	"
" " közép	1.60—1.80	"
" " apró	1.20—1.40	"
Ponty jegelt	1.——1.40	"
Harcsa vágó	3.20—6.—	"
" közép	2.80—4.—	"
Czompó élő	1.20—1.60	"
Csuka élő	2.——2.40	"
" jegelt	0.60—0.80	" C.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsá élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásáresarnok. Telefon: 61—24.

CHEMISCHE FABRIK SCHLUTUP

Dr. Max Stern
Schlutup, bei Lübeck.

A Kitűnően bevált

I-a SCHLUTUPI HALLISZT
egyedüli Készítője.

Rendkívül nagy **halhúsgyarapodás** csekély termelési költség mellett. Feltűnő jó eredmények **pontyoknál**, czompóval való vegyes benépesítés mellett, valamint **pisztrángoknál**, különösen **zsenge ivadék- és növendékhalaknál.**

Pallini Bátor INKEY PÁL
iharosi tógazdaságában

kiválóan szép 2—3-nyaras pontyok, igen szép 1-nyaras pontyok, anyapontyok, süllők, amerikai törpeharcasák, compók és naphalak kaphatók tenyésztés céljaira, valamint megtermékenyített süllőikrák is.

Árjegyzeket kívánat a szivesen küldünk.

Vasúti állomás: Csurgó vagy Nagykanizsa. Posta és távirat: Iharosberény.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd. Sürgőnyezim: Tógazdaság Kiskorpád. Vasutállomás: Kiskorpád.

őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfiát, naphalat, amerikai törpeharcasát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.